

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KUN BÉLA. FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. ERDŐS KÁROLY.

Megjelenik
minden héten egyszer
szombaton, egy íven.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: DEBRECEN, KOLLÉGIUM
Ide kell küldeni a lap szelvényt és anyagi ügyekre vonatkozó
minden közleményt, előfizetést, reklamációt és hirdetési díjat.

Előfizetési ár
egész évre 10 arany korona
félévre . . . 5 arany korona
Egyes szám ára 25 arany fillér

Tisztul a láthatár.

Bizonyos lelkek nagy meglepedést éreztek afelett, hogy a Pappszász-féle jelentés olyan nagy kavarodást okozott, pedig ez a kis vihar, mely megrázta a közgyűlés ablakait, egyáltalában nem rombolt, nem is akart rombolni. A kiküldött kerületi bizottság pedig csak a bajok orvoslását kereste, s ha az orvoslásra a javaslatok a jelentésből kimaradtak, egyáltalában nem azok az okai, akik a Kollégium és Kerület vagyoni állapotát igyekeztek megismerni.

Miután a kerületi közgyűlésen a hírlapi közlemények meglehetősen szembeállították a gyűlés tagjait, nem akartam a vitát nyújtani; de fájó érzés fogott el, mikor láttam, hogy a tudósítások azon célja, hogy a Kollégium és Kerület érdekében dolgozó vezető férfiakat és a bizottság tagjait szembeállítsa: nem remélt módon sikerült. Hiszen Főtiszteletű Püspök Urunk hajója még New-York kikötőjében horgonyzott, mikor a rádió már előre jósolta, hogy itthon fegyvert köszörülnek ellene. Pedig annak a bizottságnak a tagjai egytől-egyig vannak olyan jóindulattal, szeretettel a főpásztor iránt, mint aki így akart magának helyet szerezni a főpásztori szívből.

Ezek után a dologra térve, elsősorban is kijelentem, hogy a bizottsági munkálat nem foglalta magában p. o. alulírottak azt a megjegyzését, hogy a Kollégium és pénztár-kezelésnél, ügyek vezetésénél semmi olyat nem talált, ami visszaélésről tenne bizonyosságot, a Kollégium helyzetét sem látja olyannak, melyen segíteni nem lehetne.

Hogy bajban volt a Kollégium és a kerületi pénztár, azt nem a bizottság találta ki, hanem már a pénzügyi bizottság konstataulta akkor, mikor a kerületi búzaadót behozta, bizonyítja az 1925—26. évi költségelőirányzat, mely szerint 32,000 aranykorona fedezeti hiány mutatkozik.

Javaslatom elsősorban arra irányult, hogy minden év végén, a számadás elkészülte előtt, az akkori pénzügyi bizottság leltár vétessék fel, ami december végén még nem volt, azért mutat a bizottsági jelentés olyan kiutatást fel, mert a

vagyon vegyesen arany- és papirkoronában szerepel.

A Kollégium költségvetésében, még most is, amikor pedig már a dadai birtok kedvezőbb feltételek mellett adatott bérbe, amikor Debrecen városa a üzifa járulékot is, 50%-ot, valorizálva szolgáltatja ki: 32,000 korona deficitet mutat. Ez a deficit eltüntetésére részint létszám-apaasztást kell keresztülvinni, részint minden módot meg kell próbálni, hogy a Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter úr a tanári fizetésekre nézve felállított 23%-os igényét legalább olyan fokra szállítsa le, amint a szerzetes rendek iskoláival szemben alkalmazta; hiszen a debreceni főgimnázium, tanítóképző-intézet is teljesít olyan kulturmissziót, mint azok; nemzetgazdasági szempontból a családos református tanárok az államnak erősebb és szükségesebb oszlopai, mint a családaltalan tanerők.

A másik nagyobb hiány a tápintézet- és internátusnál van, úgyhogy az 1923—24. évi számadás szerint ez utóbbinak tőkéje egészen megsemmisült. Ámde azt gondolom, hogy egy ilyen nagyszabású intézményt egyáltalában nem ingat meg, ha az a néhány százezer korona elveszti értékét, mert nem az alaptőkére, hanem csak a kamatokra és a járulékokra lehet és kell alapítani a számítás. A tápintézet előző évi hiánya indította a pénzügyi bizottságot és a főtiszteletű egyházkerületet arra, hogy a konviktus költségvetésének egyensúlyba hozására a Kollégium jövedelméből 550 mn. lúzárt féláron engedményezzen, a kerületi búzaadónak tekintélyes részét is e célra fordítsa.

Ez a segély addig, amíg a Kollégiumi közszükségleti pénztára és a sok teherrel sújtott egyházak nyújtani tudják, expediensül kívánatosnak látszik, mégis véleményem szerint az a gyökeres orvosság, ha az internátusi és tápintézeti ellátás díját 10—10 aranykoronával magasabban állapítja meg a tápintézeti bizottság, mert ezáltal elérhető lesz az alapok elvesztett tőkéjének refundálása is.

Ezek után, mivel időközben Debrecen sz. kir. városa is, meg nem hálálható határozatával, a Kollégiumnak járó tüztárvédelmi díját az eddigi csekély 13—14 ezer korona helyett valo-

rizálva folyósítja: teljes meggyőződés, hogy az idők által okozott romlás, a pénzügyi bizottság és a kerület bölcs intézkedése folytán helyrehozható lesz.

Ami a kerületi pénzlárt illeti, sajnos, hogy az 1924. év folyamán az sem tudta kötelezettségét sem a főtiszteletű püspöki hivatallal, sem a kerületi tisztviselőkkel szemben drága kölcsön nélkül teljesíteni, de ez szintén a konjunktúrákban leli magyarázatát.

De van még egy észrevételem a könyvnyomdávalalatra vonatkozólag. Ez a szükséges intézmény sok költséggel, nagy jutalékokkal dolgozva, az egyházkerületnek 43, majd az utóbbi évről 60 milliót adott osztalékul, holott az igazgatóság és felügyelő-bizottság tiszteletdíjára is ilyen összeget fordított. Nem vagyok barátja a valorizációnak, de ha már a Protestáns Lapban érintve volt, hogy a Kerület által befektetett 450,000 korona mai értékben 200,000 aranykorona, fel kell említenem azt a tévedést, hogy ez a mai 17,000 koronával számítva, nem 300 millió, hanem 3 milliárdnál is több, amikor az 1923. évi 43 millió osztalék még 1½%-ot sem üti meg.

Itt sem azt látom hibának, hogy a 43 millió csak 1½%, mert ha a Kerület oda nem adja a 450,000 koronát, az ma sem lett volna a ládafiában több; hogy a befektetésben értéke növekedett: az szintén a körülmények hatása alatt történt.

Hanem a 43 milliót keveselem azért, mert magán a zsoltáron is több a haszna a vállalatnak. Itt ugyanis a zsoltárák oly horribilisen emelkedtek, amihez hasonló a könyvpiacra nem tapasztalható, mert az a zsoltár, mely a békében 1 korona (mai értékben 17,000 kor.) volt, ma 3 aranykoronán (51,000 papirkoronán) árúsítatik, holott ha a könyvkereskedésben érvényes mai 7600 koronás szorzószámot veszünk, csak 7600 koronaért kellene árúsítani.

Amiért is, de különösen a református hívek zsoltárszükségleteire tekintettel ezen, vallásos életünket közelről érintő drágaság enyhítését kívánatosnak tartom.

A bizottsági, vagy helyesebben a Pappszászfélé jelentésben felsorolt egyéb kifogásokat érinteni nem akarom, hiszen azokat már úgy a pénzügyi-bizottság észrevételei, mint a Protestáns Lap közleményei kellően megvilágították; s hogy sem a tűzifa beszerzésnél, sem más dolognál visszaélés nem történt, e sorokban is hangsúlyozom, s teljes bizalommal vagyok az iránt, hogy a válságos idők után úgy a Kerület, mint a Kollégium pénzügye teljesen rendbejön; biztosítékát látom ennek a birtokok jövedelmezőbb hasznosításában, a városnál és az államsegélyeknél már is elért sikerekben.

Lévay Mihály.

Szívesen fogadtuk ezt a cikket, mintahogy ezentúl is bizonyára örömmel ad helyet a szer-

kesztőség minden olyan felszólalásnak, mely a kollégiumi és egyházkerületi vagyionkezelés kérdésével foglalkozik, ha azt bármely szempontból teszi is, feltéve, hogy a mostani cikkhez hasonlóan tárgyilagos hangú.

E mostani cikk írójának egyebek közt abban is igaza van, hogy a nyomdába az egyházkerület részéről befektetett összeg nem 3 száz, hanem 3 ezer koronának felel meg a mai érték szerint. Itt az én részenről történt számítási hiba. Szóval én sem vagyok „nullfahig”. Az így nem egészen másfél százalékosnak látszó eredmény is azonban sokkal kedvezőbb, ha az egyházkerületnek javára könyvelt összegeket is figyelembe vesszük. A múlt évről 9%. De ezen igazán nem érdemes vitatkozni, mert abban is igaza van a cikkírónak, hogy ha a pénzt a nyomdába nem fektettük volna, az ma is 450,000 korona volna és jövedelmezne legjobb esetben — százezer koronát.

A jutalék nagyságára vonatkozóan csak azt jegyzem meg, hogy ezt nem tetszés szerint állapítja meg a vállalat vezetősége, hanem az alapszabályokban fix százalékokkal vannak azok kiszabva. Ezt lehet soknak, vagy kevésnek találni, de természetes, hogy a szabály szerint járó jutalékokra mindenki igényt tart, még ha nem sokat dolgozik, vagy még ha éppen kárt okozott volna is. Egyébként pedig ennek a jutalékrendszernek van előnye is bizonyos vonatkozásokban. Egészen bizonyos, hogy a munkásokra minden tekintetben jól hat az, hogy a haszonból ők is részesednek. Elsősorban ez a magyarázata annak, hogy a mi nyomdánkban van módja alkalmazni a legjobb munkásokat.

Ami az énekeskönyv árát illeti, azt magam is drágállom. De a cikkíró számításában van egy kis hiba. A könyvkereskedői szorzószámot a békebeli árra vonatkoztatni csak akkor lehet, ha a könyv még békében állították ki. A forradalom utáni időkben kiállított könyveknél az alapárát is magasabban határozták már meg és olyan könyvet, mint az énekeskönyv, egykoronás alapárral ma már nem lehet találni. Kivált nem, ha a kiadó köteles a haszonból elég magas százalékot kiadni. Egyébként az énekeskönyv ügye legközelebb új rendezés alá kerül. A konvent más vállalkozókat is felszólított ajánlattételre. Ha az árak leszállíthatók — bizonyos mértékig, de nem harmadrészig, szerintem is leszállíthatók lesznek — itt lesz a kedvező alkalom.

Ambár... Balogh Jenő öexcellenciája a legutóbbi konventi ülésen közölt velem egy nagyon tanulságos kimutatást, amelyet ő, mint a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára, állított össze. Ebből a kimutatásból igen szépen lehet látni, hogy a nyomdaiparban a munkabér lépésről-lépésre hogyan emelkedett. 1923 március közepétől 1924 végéig, tehát 21 és fél hónap alatt, 483% az emelkedések összege. — Ugyancsak tőle hallottam, hogy az emelkedés

a folyó évben sem állt meg. Ilyen körülmények közt nehéz dolog a könyvek világában olcsóbodásra gondolni.

K. B.

Egyház

A középszabolcsi református egyházmegye közgyűlése Nyíregyházán.

A tavaszra fordult idő frissítő, elevenítő hatása látszott meg a vármegyeháza egyik termében jún. 22-én reggel 9 órára egybegyűltek, kik, mint a középszabolcsi református egyházmegye alkotó tagjai, őszi gyűlésünk óta felhalmozódott több fontos egyházi s iskolai kérdés megbeszélésére, tárgyalására jöttek össze.

Míg künn a természetben a rügyeket, virágokat fakasztó tavasz reményeket ébreszt a lelkekben, benn a szívek mélyéről felfakadó **buzgó** ének elhangzása után a gyűlést megnyitó esperesi imádság melege, mint elevenítő napfény, emeli fel lelkünket az élet mélységiből a mindenség hatalmas Urához, ki a kezdet és a vég s minden élet egyedüli forrása.

Magasan kiemelkedő eseménye közgyűlésünknek a lelkek mélyére ható esperesi megnyitó beszéd. Visszatekintve a nagy világégés óta eltelt időre, borongó érzések között állapítja meg, hogy a világháború szörnyű lángja kialudt ugyan, de a zsarátnok még mindig ott lappang a hivatalos béke hamuja alatt s emészti, égeli a társadalmat s a lelkeket egyaránt. Mindenütt keresik a kibontakozás útját; a különböző irány hívei ádáz tusákat vívnak egymással, de egyik se talál biztos orvosságot a társadalom s a lélek sebeinek a begyógyítására. Egyik az egyház hatalmának a növeléséért küzd, a másik szeretné lerombolni még a templomokat is s kiűzni a vallást családból, iskolából s szétörni minden erkölcsi korlátot, mely akadályozza a féktelen szenvedély kitorését. Rövid, frappáns megjegyzésekkel találó képet állít közgyűlésünk elé az európai modern államok szellemi, társadalmi helyzetéről. Céloz arra a keletről előtörő hatalmas aknamunkára, mely eszközeiben egyáltalán nem válogatós, csak hogy romboló célját megvalósíthassa; szinte megdöbbenő megállapítása, hogy ebben a nagy tülekedésben, küzdelemben van egy szegény száműzött, aki félrevonul s gyászfátyolt ölt magára s ez a krisztusi lélek, krisztusi türelem s szeretet. Hej! pedig csak ez volna az egyedüli gyógyszer, mely beheggesztené nemcsak a társadalmak égő sebeit, de visszaadná a lelkek nyugalomát s megadná a lehetőségét annak, hogy minden munkás megtalálná a maga munkájának becsületes s méltó jutalmát. Mindenki másra hátrítja a felelősséget azért, hogy ez a szegény, csonka haza nem bírja eléggé táplálni gyermekeit s e vádak hangsúlyozásánál azok a leghangosabbak, kik egyáltalán nem voltak ár-

latlanok a mai nyomorúságos helyzet előidézésében. Megállapítja, hogy a lelkészekre e forradalmosító s romboló munka elhárításában fontos szerep várakozik. Ez a munka azonban csak úgy volna áldásos, ha a különböző hitvallású keresztyén egyházak lelkészei legalább társadalmi téren együtt munkálkodhatnának. S hogy ez együttműködésnek sok akadálya van s bizonyos körök részéről újabb és újabb akadályokat gördítenek ez elé, okai nem vagyunk. Mi senkinek szerzett jogát sérteni nem kívánjuk, senkit javaiban, becsületében kisebbiteni nem akarunk; de azt megkívánjuk, hogy ősünk vére hullásával megszerzett, országostörvényeinkben biztosított jogainkat és szabadságunkat senki ne érintse. Mi át vagyunk hatva annak tudatától, hogy életünk s boldogságunk egy szabad, független Magyarországhoz kötött, melyben a törvények tisztelete él. Mi a hitigazságok tanításával, a tiszta keresztyéni erkölcs és erények ápolásával egyenlő kötelességünknek ismerjük a haza szeretetét s a hazáért való áldozatkészséget; s ezt mi annál inkább megtehetjük, mert nekünk ez lelkünk benső meggyőződése, fentmaradásunk lehetősége, evangéliumi hitünk így sugalja s nincs felettünk semmi földi hatalom, mely az ellenkezőre kényszeríthetne... Nekünk reformátusoknak, kik a Krisztus országának eljöveteleért imádkozunk s munkálkodunk, két hatalmas fegyver van a kezünkben, melyet ha jól forgatunk, vele minden támadást kivédhetünk; ez a két fegyver a **hit** és **élet**. A mi evangéliumi hitünk, melyről azt mondja az apostol, hogy meggyőzi a világot, s az élet, melyre nézve azt az utasítást nyertük a mi Mesterünkötől, hogy úgy kell annak fénylenie, hogy mások is lássák a mi jócselekedeteinket s dicsőítsék a mennyei Atyát...

A mély hatást kiváltott megnyitó beszéd elhangzása után az esperesi időszaki jelentés tárgyalása következett, mely az egyházmegye szellem-erkölcsi fejlődésének megnyugtató, sőt sok tekintetben felemelő képét mutatja. Lelkészek, tanítók, világiak megértik a megváltozott körülmények s haladó idő intését s nemcsak hivatalos kötelességüket teljesítik, de a lelki élet építése terén sok elismerést érdemlő munkát végeznek. Így jóleső érzést keltve mutat rá a jelentés a nyíregyházai egyház kebelében működő református nőegylet munkálkodására, mely a közelmúltban husvétii bazar, műkedvelő előadás s hangverseny jövedelméből s egyesek adományából 39.823.000 koronát gyűjtött segélyre szoruló egyháztagok s szegény iskolás gyermekek felségelésére.

A belhivatalnoki karban előállott változások kapcsán teljes elismeréssel s ádaskívánással vett búcsút közgyűlésünk a nyugalombavonuló s a lelkipásztori hűséges munkálkodásban 43 évet eltöltött vajai lelkésztől, Molnár Mihálytól s a szintén nyugalomba menő újfahértói kántortanítótól, Szabó Gyulától, ki, mint a ta-

nítóegyesület egyházmegyei képviselője is kiváló érdemeket szerzett.

A tárgysorozatba felvett többi ügyek tárgyalása előtt esperes úr iniciatívájára meleg szeretettel s nagy lelkesedéssel honorálta közgyűlés dr. Szesztay Zoltán egyházmegyei ügyészünket, egyházmegyei munkálkodásának 30 éves évfordulóján. Három évtizede annak, hogy a régi, osztatlan felsőszabolcsi egyházmegye tiszteletbeli jegyzőjévé választotta ezt a nagymunkásságú, lángoló buzgóságú s mély vallássosságú férfiút. Az ő lelkes, odaadással teljesített közéleti szereplése nem ismeretlen a legfelsőbb kormánykörök előtt sem, hiszen csak nemrég tüntették ki a kormányfőtanácsosi méltósággal. Az egyházi közélet terén kifejtett áldásos működését mi csak szeretetünkkel, tiszteletünkkel s őszinte ragaszkodásunkkal viszonozhatjuk. Kedves, megható befejezése volt az elismerésnek, midőn esperes úr indítványára közgyűlés az ünnepelt szép reményekre jogosító fiát, dr. Szesztay Andrást, éppúgy, mint édesapját 30 évvel ezelőtt, tiszteletbeli jegyzővé választotta. Ad multos annos!...

Nem kevésbé felemelő eseménye volt közgyűlésünknek, midőn a 20 évi egyházmegyei működés után állásáról lemondó tanácsbírákat, Mikecz Dezsőt, szeretetéről, tiszteletéről s nagyrabecsüléséről biztosította. Az az odaadó buzgalom s meleg érdeklődés az egyházmegye ügyei iránt soha el nem felejthető emléket vésett lelkünkbe; s közgyűlés az ő nagy szolgálatainak némi csekély viszonzásául az egyházmegye tiszteletbeli tanácsbírájává választotta.

Lehetetlen meg nem emlékeznünk arról a nagybecsű felszólalásról, melyet dr. Kovách Elek világi tanácsbíránk tovább fűzve az esperesi megnyitóban s időszaki jelentésben felvetett gondolatokat, a protestáns ifjúság lelki gondozását s nevelését, mint a szebb jövő megalapozásának nélkülözhetetlen feltételét, tűzte ki célul. Szerinte a lassú sorvadás processusát egyedül ez képes megakadályozni. Szép és hálás munkatér kínálkozik itt a lelkipásztoroknak, kik, ha a protestáns öntudatot kellőleg ki tudják fejleszteni a lelkekben, az a remélve várt szebb s boldogabb jövő biztosítva van.

A tanügyi bizottsági elnök, Szabó Aladár, kimerítő félévi jelentése világos tiszta képet tárt közgyűlésünk elé úgy az iskolák állapotáról, mint a tanítók odaadó működéséről. Circa 60 egyházmegyebeli tanító működése kiválóan minősített.

Élénk vitát provokált az egyházmegyei lelkészegyesülettől áttett több fontos, nagyjelentőségű kérdés. Így a gyülekezeti fegyelmi szabályok alkotásának, reversálisok ügyének. a Nyiregyháza létesítendő Leánykálvineum segélyezésének kérdése. Az elsőben említett ügy egyike a legégetőbb kérdéseknek, s a felsőbb egyházi hatóságok sürgős, haladéktalan intézkedését kívánja; az utóbbinál a lelkészek, egy-

házak s világi vezetőink nemes felbuzdulása s áldozatkészsége elismerésreméltó módon nyilatkozott meg.

Több, inkább helyi érdekű ügy elintézése után elnöklő esperes a gyűlést d. u. 2 órakor zárta be.

Bokros Elek,
egyházmegyei főjegyző.

Különfélék

György Endre egyetemes konventi tagot a presbiteri világszövetség ezidei jubiláris nagy gyűlésén, Cardiffban, kitüntető figyelemben és kiváló megtiszteltetésben részesítették az egybegyűlt atyák. A megnyitó ülésen, a föld kerékségéről összeseregelt küldöttek és résztvevők testvéri üdvözlése kapcsán, az elnök leszállván az emelvényről, György Endre elé lépett és őt tiszteletteljesen szeretettel köszöntötte, mint a presbiteri világszövetség legrégebb, érdemdús tagját, szívből kívánva életére és működésére a jóságos Isten áldó kegyelmét. Az elnöki üdvözlésre György Endre meghatottan és méltó módon válaszolt. E kölcsönös testvéries nyilatkozatok elhangzása alatt az összes gyűlési tagok fennállással adtak kifejezést György Endre iránt érzett őszinte tiszteletüknek s nagyrabecsülésüknek, Azonnal közhírré lévén, hogy az elnök által annyira megtisztelt férfiú a magyar református egyház egyik illusztris delegátusa: sokszorosán fokozódott az érdeklődés a magyarság iránt is, amely körülmény mindenestre jótékony kihatású marad a magyarországi vonatkozású ügyekre és állapotokra nézve is.

A debreceni Kálvinisták Templomegyesületének közgyűlése. A június 27-én megtartott elnöki tanács gyűlését másnap, június 28-án vasárnap délelőtt 11 órakor követte a közgyűlés, melyen dr. Baltazár Dezső püspök és Nagy József főgondnok elnökölt. A megjelentek üdvözlése után a püspök úr bejelentette, hogy Nagy Lajos T. E. titkár lemondott állásáról, melyet mindnyájunk meglegedésére a leghivebben töltött be. Lemondásának oka az, hogy Sárádra választották meg lelkipásztornak. Tekintettel arra, hogy a Templomegyesület az egyház leghatalmasabb belmissziói szervezete, erre az állásra olyan férfiút válasszon a közgyűlés, aki ennek mindenben meg tud felelni. A közgyűlés Dancsházy Sándor, volt Tekeházai lelkészt választotta meg. Ezután következett az 1925 július 1. — 1926 június 30-ig szóló költségvetés tárgyalása, melyet megerősített a közgyűlés. Az egyes szakosztályok működéséről szóló jelentéseket örvendetes tudomásul vette a közgyűlés. A szakosztályok a maguk körében mind olyan munkát végeztek, amelyek a Templomegyesület jövőjét építik teljes erővel. Dr. Révész Imre a sajtószakosztály működéséről jelentett különösebben a „Vasárnap” ügyéről. Benyújtott határozati javaslatát nagy helyesléssel fogadta a közgyűlés, hogy eljuttassa a

presbiteriumhoz is. Püspök úr indítványára elfogadta a közgyűlés azt a javaslatot, hogy minden parochus lelkész a neki legjobban megfelelő szakosztály vezetését vállalja el. E végre a T. E. megkeresi a lelkészi kart, hogy ezt vegye tárgyalás alá. Általában a közgyűlés azzal a hangulattal volt eltelve, hogy minél több tagot kell toborozni a T. E. számára, hogy így még jobban kifejtthesse az egyház keretén belül folyó belmissziói munkásságát. A T. E. titkári teendőit az új titkár megérkezéséig Siposs Imre közp. lelkészi hiv. vezető végzi, aki mindennemű templomegyesületi ügyben felvilágosítással szolgál.

Debrecen műkincseinek gyarapodása. A kollégiumi nagykönyvtárban körülbelül másfél hónap óta egy gyönyörű Tizián-kép: Krisztus sirbatétele ragadja bámulatra a könyvtár látogatót. Boros Jenő amerikai gyáros, honfitársunk, az ismert műgyűjtő, dr. Baltazár Dezső püspök úr amerikai útja alkalmából, a püspök úr iránt táplált személyes szimpátiából, továbbá megértve a debreceni Kollégiumnak nagy kultur hivatást betöltő szerepét, a felbecsülhetetlen műértékű képet dr. Baltazár Dezső püspök úrnak ajándékozta, hogy avval a Kollégium múzeális kincstárát gyarapítsa. A képajándékozásnak óriási horderejű országos jelentősége is van, amennyiben a Magyarországon csak kevés művel képviselt Tizián képsorozatot, Tizián egyik nagyon értékes munkájával gazdagította. A gyönyörű képen hét alak Tizián mesteri elgondolású kompozíciójában akár vonal, akár szín avagy foltelosztását vesszük tekintetbe, a legmegrázóbban tárja elénk a Krisztus sirbatételét. Jézust két apostol még a mozdulatban rejlő gyengeség által is megnyilvánuló szeretettel engedi le a sírba. Mária fájdalomtól halottápadt és könnyáztatta arccal hajlik a holttest fölé. Közvetlen Mária háta megett áll másik két apostol, megdöbbenő fájdalommal szintén a Krisztusra nézve. Kissé hátrább valószínűleg Magdaléna összekulcsolt kezekkel és rettenetes lelki rázkódást kifejező arcával fokozza a kompozíció drámai hatását. Krisztus keresztről levett, meggyötört testét állítja a kép előterébe a művész. A rettenetes kínokat kiállt emberi testnek világító, teljesen sárga színben játszó koloritja legelső sorban remek szinkontrasztjával emeli ki a kép főthémáját, Krisztus alakját, úgy a mellette álló alakok sötétebb, valamint a környezet teljesen sötét, csaknem fekete háttéréből. A két apostol ruháinak vöröses barna és sötét barna foltjai, a Mária fejről lehulló gyönyörű kék kendő mély tónusa teszik remek festői érzékkel szindussá és a nagy tónuskülönbségek dacára is egységes és megrázó erejű szinkompozícióvá a képet. A hátrább álló másik két apostol sötét cadmiumban játszó ruhája és a háttér tónusába mosódó sárgás arcszíne és végül Magdaléna színeinél fogva még eléggé az előtérhez tartozva, de tónusa által finom színátmenettel az előtérben álló alakoknál mégis hátrább tolva teljessé varázsolják a színharmoniaát, amely az arcoknak bár nem festői szempontból drámai jellemzésével s a mozdulatoknak mind a kép főthémáját kiemelő megkomponáltságával együttesen adja az egész képnek emberi és művészi értelemben vett tökéletes voltát. A csodás szépségű kép nemcsak mint műtörténelmi érték, hanem mint festői problémának mesteri, színek-

ben és rajzban gigászi erővel való megoldása, olyan kincse Debrecennek és közelebből a Kollégiumnak, amely súlyos tényezője lesz Debrecen további képzőművészeti fejlődésének és kulturális haladásának.

Lapunk legközelebbi száma a tulajdonos és vezetőség változása folytán csak július közepén fog megjelenni, amikor kettős számot fog adni.

Ismételt kérelem előfizetőinkhez. Kénytelenek vagyunk sürgetni az előfizetési díjak beküldését, mert leszámolásunk s az új érával való végleges megegyezésünk anélkül nem lehetséges. A lap számára minden küldeményt a **Méliusz könyvkereskedésbe kérünk küldeni, és különösen kérjük, hogy magán névre — pl. az eddigi szerkesztő vagy kiadóhivatali főnök nevére — semmit se tessék címezni, mert az így címzett küldeményt átvenni senki sem lévén jogosítva, a küldemény sorsa visszaküldés lesz, ami a lapnak is, a küldőnek is kellemetlen.**

A befejező képesítő vizsga a debreceni református tanítóképző-intézetben június 24—27. napjain folyt le F. Varga Lajos esperes elnökelete alatt, Kiss Ferenc kormánybiztos jelenlétében. A szóbeli vizsgára bocsátott 22 jelölt közül tanítói oklevelet nyert 18 jelölt, míg 4-en, egy-egy tantárgyból decemberben teendő javító vizsgára utasítottak. Most tettek először tanítóképesítő vizsgát az öt évfolyamot végzett jelöltek. Ugyancsak most történt meg a konventi utasítás értelmében, az első kántorképesítő önálló vizsga az oratóriumban. A jelentkezett 13 jelölt közül orgonista-kántori oklevelet kapott 12. A vizsgáló-bizottságnak szebbnél-szebb orgonajátékban volt alkalma gyönyörködni. Az eredmény kihirdetése 28-án, vasárnap d. e. 11 órakor volt, amikor is elnök, igazgató buzdító beszédeket intéztek az öt évfolyamot végzett okleveles tanítókhoz, akiknek nevében Nácsa Antal köszönte meg a vizsgáló-bizottságnak, valamint a tanárkarnak a sok jóindulatát. A jobb tanulók megjutalmazására Csiha Elek 600 ezer, Stépán József 200 ezer koronát adományozott. Végül elnök elismerését fejezte ki a tanárkarnak buzgó működéséért.

Érdekes kis statisztika. Mikor a Debreceni Protestáns Lapot a mostani vezetőség átvette, az egyházkerület a kötött szerződés szerinti mintegy 650 előfizetőt biztosított. Az 1918—19. folyón bekövetkezett szomorú események következtében az egyházkerület egyházainak, egyházmegyéinek és középiskoláinak száma megfogyatkozván, ezeknek a biztosított előfizetőknek a száma 400-nak is alatta marad. Ezzel szemben a lap előállítás költségei — arany értékben számítva — mintegy 60 százalékkal növekedtek, a postai szállítási költsége szintén tetemesen több, mint akkor volt. Még ezt is ellehetne viselni, de a legnagyobb baj az, hogy az előfizetők nem is fizetnek. Legalább elő nem fizetnek. A mintegy 400 egyházi és iskolai előfizetőből most, az első félév befejezte után még 276 nem küldötte be az első félévi előfizetési díjat sem. Nekünk pedig a nyomdát fizetnünk kell. A postaköltséget, mely példányonként 400 korona, éppen nem

lehet hitelezni. Ezért vannak nehézségek a lap fenntartása körül. Ezért nem tud a mostani társaság boldogulni a lap fenntartásával. Ha olvasóink szükségesnek tartják a Debreceni Protestáns Lap fennmaradását, ezen mindenestre változtatni kell. Kérjük, hogy az előfizetési pénzek idejében befollyanak, mert különben a lap nem maradhat fenn az új érában sem.

A debreceni református Kollégiumban a tápintézeti és internátusi díjak az 1925—26. tanévre így vannak megállapítva: *Tápintézeti díjak* díjfokokozatonként: I. 424,000 K, II. 1.360,000 K, III. 2.552,000 K, IV. 3.740,000 K, az egész tanévre. Fizetendők negyedévi előleges részletekben. Havi díj fizetés csak a III. és IV. díjfokokozatban van megengedve. Havi díj a III. díjfokokozatban 319,000 K, a IV. díjfokokozatban 467,500 K. A havi díjat csak azokra a naptári hónapokra kell fizetni, amelyekben a tápintézet igénybe vétetik. Darab hónapra napidíj fizetendő. A napidíj 17,000 korona. *Internátusi díjak*: Lakásdíj a gimn. tanulók díjfokokozatonként évi 34,000, 136,000, 255,000, 850,000 K-t, a tanítóképzőintézeti tanulók 34,000, 136,000, 255,000 koronát fizetnek félévi előleges részletekben. Egyetemi hallgatók évi lakásdíja díjfokokozatonként I. 256,000, II. 768,000, III. 1.616,000, IV. 2.468,000 K. Az I., II., III. díjfokokozatra csak oly hallgatók vétetnek fel, akik a tápintézetben étkeznek. A lakásdíjat is negyedévi előleges részletekben kell fizetni, de a III. és IV. díjfokokozatúak havi díjat is fizethetnek. Havi díj a III. fokozatban 202,000, a IV. fokozatban 308,500 K. Minthogy az internátusi tagság egy félévre kötelező, a félévi lakásdíjat minden hallgatónak meg kell fizetni; a negyedévenként fizetők tehát két negyedévről, a havi díjat fizetők négy hónapról kötelesek a lakásdíjat félévenként megfizetni. Lakásra elsősorban oly hallgatók vétetnek fel, akik a tápintézetben kívánnak étkezni. Akik nem étkeznek a tápintézetben, azoknak internátusi helyére félév közben is felvehetők oly folyamodók, akik lakás mellett a tápintézetbe való felvételüket is kérik. Aki rendkívüli időben, vagyis félév közben folyamodik felvételért, ha felvehető, havi díjat, darab hónapra pedig napidíjat fizet mind a tápintézetben, mind az internátusban. Az internátusi napidíj 12,000 K. Oly hónapokban azonban, amikor fűtés van, ezeknek internátusi havi- és napidíjához még 40% pótlék hozzá számíttatik. Nem protestáns vallású tanulók és csak lakást kérő egyetemi hallgatók díjkedvezményben nem részesíthetők. Tápintézeti ellátást és lakást, gimnáziumi és tanítóképződei ellátást kell kérni. A kérvényt a gimn. és tanítóképződei tanulók aug. 1-ig az illető tanintézet igazgatóságához, az egyet. hallgatók aug. 15-ig a református Kollégium Igazgatóságához intézzék és küldjék. Az egyet. hallgató jelezze, hogy melyik fakultáson kíván tanulni. Mellékelni kell a tanulmányi előmenetelről szóló bizonyítványt, a születési anyakönyvi kivonatot és új folyamodónak hatósági orvosi bizonyítványt, hogy egészségi szempontból nem esik kifogás alá. Kedvezményes helyre folyamodó mellékeljen ezenfelül szüleinek polgári állását, vagyoni és jövedelmi viszonyait pontosan feltüntető hatósági bizonyítványt, továbbá hatósági, vagy lelkészi bizonyítványt a családtagok

számáról és koráról. A párnát, takarót, lepedőt mindenki magával hozza, gimn. és tanítókép. tanuló az ágyterítőt is; mosatásról ki-ki maga gondoskodik. Az egyetemre való felvételért külön kell folyamodni az illető egyetemi Kar dékánjához.

A kiadóhivatal volt kezelőjének még egy szava.

A Napkelet című magas értékű folyóirat legutóbbi füzetéből vesszük át a következő kemény igazságok kifejezését: a folyóirat „erejét rontja és fejlődésének gyökereit vágja, aki elkésve újítja meg előfizetését. A hátralékok nyilvántartása és a késedelmezők figyelmeztetése, főleg adminisztrációs munkával terheli a kiadóhivatalt és végeredményében a folyóirat drágulására vezet“. Leverő igaz szavak; vajha a Debreceni Protestáns Lap újabb vállalatának minél kevesebb oka lenne annak tapasztalására.

A kiadóhivatal üzenete. Kéki egyház. A folyó évre még nem kaptunk előfizetésben semmit. Hogy előző évi hátralék áll-e fenn, s ha igen, mennyi, arról most még nem tudunk értesítést adni, mert a kiadóhivatal volt vezetője még nem számolt el.

Hivatalos Értesítés

A tiszántuli református egyházkerület püspökétől

1292—1925. szám.

Körlevél.

Nagytiszteletű Esperes Úr!

A Magyar Protestáns Háziipari Szövetkezet tagok gyűjtésére irányuló akcióját a legmelegebben ajánlom Nagytiszteletű és a bölcs vezetése alatt álló összes egyházközösségek és hitfeleink figyelmébe. A szövetkezet célja, hogy a protestáns középosztály súlyos anyagi gondokkal küzdő tagjainak, különösen pedig a protestáns lelkészek és tanítók özvegyeinek és árváinak helyzetén oly módon könnyítsen, hogy egyrészt a háziszükséglet és otthoni kézimunkákhoz szükséges különféle anyagokat nagyban beszerelvén, nekik olcsóbb áron rendelkezésükre bocsátja, másrészt pedig részükre otthoni különféle kézimunkákkal foglalkozást és ezzel olyan mellékeresetet biztosítson, mely a megélhetés gondjain nekik könnyebbséget nyújtson. Ezenkívül nevezett szövetkezet azt a célt is kitűzte maga elé, hogy jóléti alapot létesít és abból a tagjait rendkívüli segélyben részesíti, továbbá különféle templomi és úrvacsorai felszerelési tárgyakat készít és azokkal a szegénysorsú protestáns egyházakat megajándékozza; végül pedig a leányiskolákban a kézimunka-oktatást nemzeti szellemben irányítja, fejleszti.

Egy üzlet rész 25,000 -- Huszonötezer -- koronában állapított meg, mely egy év alatt havi 2000 K-ás részletekben fizetendő be. Az

első havi részlet 3000 K. Beíratási díj üzletrészenként 1000 K. Minden szövetkezeti tag az általa jegyzett üzletrész egyszeres értékéig felelős.

A Magyar Protestáns Háziipari Szövetkezet elnöke Sass Béláné öméltósága (Debrecen, Péterfia-u. 33. sz.) Minden, — a szóban levő szövetkezet ügyében teendő kérdésben méltóztassék öhozzá a legnagyobb bizalommal fordulni.

Atyafiságos szeretettel

Debrecen, 1925 június 25.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

1137—1925. szám.

Körlevél

a nagytiszteletű esperes urakhoz.

Egyházkerületünknek folyó évi május hó 13—14. napjain tartott közgyűlésében hozott 150. számú határozatát további megfelelő eljárás végett alább közlöm.

Debrecen, 1925. évi június hó 8.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

Kivonat

a tiszántúli református egyházkerület Debrecenben 1925 május hó 13—14. napjain tartott közgyűlése jegyzőkönyvéből.

150. szám. Jelentés a nem református iskolákba járó növendékek vallástanításának 1923—24. évi állapotáról (Önálló hitoktatók jelentései) stb.

Közgyűlésünk a jelentés tudomásulvétele mellett az esperesek útján felhívja hitoktatók figyelmét a következőkre:

1. Iskolafajonként pontosan tüntessék fel a növendékek számát, a heti óraszámot s az esetleges osztályösszevonásokat

2. A jelentés összeállításánál alkalmazzanak az Egyetemes Konvent 83—1923. sz. végzésének 7., 8., 9. és 10. §-aihoz s az ott előírt kötelesek teljesítéséről pontosan számoljanak be. Addig, míg az Egyházkerület megfelelő nyomtatványról gondoskodik, mintául felhasználhatják az Egyetemes Konvent kimutatását.

3. Jelentésüket az iskolaszéki elnökkel írassák alá, terjessék be az egyházmegyéhez, ahonnan az esperes a maga megjegyzéseivel beterjeszti a jelentéseket a püspöki hivatalhoz.

4. Annak hangsúlyozása mellett, hogy a jelentések minden iskolai év végén olyan időpontban terjesztendők fel, amely a jelentéseknek az őszi egyházkerületi gyűlésen való tárgyalását lehetővé teszi, a jelentést nem adó hitoktatók felhívatnak, hogy igazolják a már két alkalommal elkövetett mulasztásukat. Nem adatott jelentés: Hajdúhadházi, Hajdúszoboszlói, Derecskéri, Kisvárdai (1), Mezőtúri, Kisújszállási, Nyírbátorból és Nyiregyházi.

Kiadta:
Révész,
egyh. főjegyző.

Pályázat.

A debreceni református Kollégiumnak a debreceni tudomány-egyetemmel kapcsolatos *tanárképző-internátusában* református vallású tanárjelöltek számára több kedvezményes helyre pályázat hirdettetik. A tanárképző-internátusi tagság lakás és élelmezés élvezetével jár. Évi díj az első fokú kedvezményes helyen 680,000 K, a második fokú 2.128,000 K, a harmadik fokú 4.168,000 korona. A felvett tanárjelöltek ellátási díját és — amennyiben tandíjmentességben nem részesülnek — egyetemi tandíját is a tanárképző-alap fedezi, részint egészen, részint felelő részben, részint egyharmad részben. A tanárképző-internátusba olyan kiválóbb tanulók vétetnek fel, akik a most végződő tanévben tesznek középisk. éretts. vizsg. és a jövő tanévben lépnek az egyetemre, továbbá oly bölcsészeti hallgatók, akik már eddig is tagjai voltak a tanárképző-internátusnak. A sajátkezűleg írt folyamodványok a tanárképző-internátus gondnokságához intézendők s f. évi augusztus 15-ig a református Kollégium igazgatóságához Debrecenbe küldendők be. A folyamodványhoz mellékelni kell az V., VI., VII. és VIII. osztályról szóló évi bizonyítványokat, az érettségi bizonyítvány hiteles másolatát, a születési anyakönyvi kivonatot, a szülők vagyoni állapotáról szóló hatósági bizonyítványt, végül hatósági orvosi bizonyítványt arról, hogy a folyamodó tanári pályára alkalmas. A folyamodványban jelezni kell a folyamodó lakáscímét, atyjának, vagy gyámjának nevét és polgári állását, a szaktárgyakat, amelyeket a jelölt választani kíván és azt, hogy milyen és mily fokú nyelvismeretekkel bír.

Debrecen, 1925 június 24.

Karai Sándor,
református kollégiumi igazgató.

Pályázat.

A mándoki református egyház pályázatot hirdet elhalálózás folytán megüresedett II. férfi-tanítói állásra.

Javadalom: 3 szobás lakás, melléképületekkel, 800 □-öles kerttel; állami fizetéskiegészítés; egyházi készpénzfizetés, melynek szorzószáma 30.

Kötelesség: A presbiterium által kijelölt elemi- és ismétlő iskolai osztályok tanítása; lelkésznek és kántornak akadályoztatásuk esetén való helyettesítése; belmissziói munkában való segítség; presbiteri jegyzői tiszt ellátása.

Pályázati határidő július 25. Orgonázásban jártasak előnyben részesülnek, de útiköltségeik nem térítetnek meg. — Az állás szeptember 1-én elfoglalandó.

Ref. Iskolaszék.

Pályázat.

Kéremjéni református kántortanítói állásra pályázat. Javadalom: lakás, kert, $9^{800}/1000$ szántó, $1^{800}/1000$ legelő, 10 mm. 60 kg. búza, 2 m-öl tűzifa beszállítva, 854 K tőke kamata, stóla, államsegély. A földek adóját tanító fizeti. Az államsegélynek nem az egyház hibájából részben, vagy egészben való elmaradásáért az egyház felelősséget nem

vállal. Elődnek 32 K 60 f beruházás-váltásig fizetendő aranyértékben. Orgona nincs. I—VI. osztályon vegyes osztály 35—40 gyermekkel. A lelkész helyettesítése ritkán fordul elő, de kötelező. Lakás, föld jó. Posta: Nábrád, vasút: Győrtelek. Személyes megjelenés ajánlatos, saját költségen. Az állást szeptember 1-én kell elfoglalni. Az erkölcsi előélet igazolandó. Menekültek, B-listások előnyben, ha megfelelőek. Pályázati határidő július 24.

Pályázat.

A vámospécsi református egyház presbitériuma 2 újonnan szervezett VII. és VIII. számú tanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetés és lakbér törvénytörvény szerű. Kötelessége: kijelölt osztály vagy osztályok vezetése, belmissziói munkában segédkezés. Orgonázni tudó jó hangú tanítók, menekültek, B-listások előnyben.

Pályázhatnak férfiak és nők. Kérvényhez melléklendők: keresztlevél, oklevél, legújabb keletű orvosi bizonyítvány, esperesileg záradékolt szolgálati bizonyítvány egész tanítói működéséről, kommunizmus alatti magatartást igazoló községi bizonyítvány és ezek visszaküldésére bélyeg. — Pályázati határidő augusztus 9. A választás aug. 10-én lesz megtartva. Az állást szept. 1-én kell elfoglalni.

Bartha Dezső,
református lelkész,
iskolaszéki elnök.

Pályázat.

A szeghalmi református egyháztanács pályázatot hirdet önálló orgonista-kántori állásra. *Javadalma*: 600 aranykorona, (ez évben ennek 75%-a), 31 kishold szántóföld, melynek összes adóját egyház fizeti, 4 nagy jószágjárás, egyházkerület által megállapított temetési stóladíj. Szabadlakás, házikerttel, beruházásért presbitéri határozat szerint 60 aranykorona fizetendő. *Kötelessége*: Összes kántori teendők elvégzése, iskolás gyermekek énektanítása heti két órán, bármelyik tanítónak helyettesítése egy iskolai évben legfeljebb hat héten keresztül. Egyházi énekkar szervezése, vezetése. Különleges kötelessége egyházi adminisztrációban lelkésznek segédkezés, összes egyházi jegyzői teendők ellátása *megfelelő külön díjazás mellett*. Pályázhatnak megfelelő képesítéssel bíró magyar állampolgárok. Az állás javadalma Simay János és neje Nagy Mária alapítványából állván főképen, — egyenlő körülmények között rokon pályázó előnyben részesítését presbitérium mérlegelés tárgyává tenni köteles. Pályázati kérvények összes okmányokkal együtt július 26. napjáig adandók be alólírotthoz. Ének- és orgonapróba július 26-án 10 órakor lesz, csak a próbán megjelenők pályázata vétetik figyelembe. A két első helyen jelöltnek útiköltsége megtérítetik. Az állás október 1-én elfoglalandó.

Szeghalom, 1925 június 23.

Papp Lajos,
református lelkész.

Legszebb, legjobb, legmaradandóbb, mert
egész életre tanulsággal szolgáló

Vizsgai jutalom könyvek:

Dr. Erdős Károly:

Az én vallásom

Ára vászonba kötve 5600 K.

Tóth János:

Tiszteletes bácsi mesés könyve.

Apróbb mesék.

Ára 14,000 korona.

Révész Imre:

Az imádkozó magyar.

papirkötés, vörös metszés	14,000
egész vászon „ „	28,000
párnázott, diszvászon, vörös metsz.	56,000
párnázott, valódi bőrkötés, arany- metszéssel, tokban.	105,000

Filléres Könyvtár egyes számai K 11,000

Ajánljuk: a kiadásunkban megjelent ima- és énekes könyveinket, melyek mindenféle alakban és kötésben, u. m.: papir-, vászon-, bőrutánzat, finom és legfinomabb bőr-, celluloid kötésekben kaphatók.

Egyházaknak tömeges vétel esetén magas kedvezményt nyújtunk.

„Méliusz” könyvkereskedés

**Debrecen,
Ferenc József-ut 26.**

ÉRTESÍTÉS

a tiszántúli református egyházkerület tankönyvkiadványairól az 1925—26-ik iskolai évre. VAV

Közzéteszi az egyházkerületi népiskolai tanügyi bizottság végrehajtó-bizottsága.

E kiadványok kaphatók és megrendelhetők

Hegedüs és Sándor

irodalmi és nyomdai részvénytársaság, főbizományosnál, aki egyházaknak, lelkészeknek és tanítóknak 10% engedményt nyújt.

Lelkész- és tanító urak figyelmébe!

Midőn a tiszántúli ref. egyházkerületi közgyűlés elhatározta, hogy népiskolái részére kötelező használatú tankönyveket ad ki: ez intézkedésében kettős tanügyi érdek vezérelte. Egyik az, hogy az egyházkerületi tantervnek teljesen megfelelő, módszertani szempontból kifogástalan, a tudomány tekintetéből színvonalon álló, ezek mellett terjedelmökben és nyelvezetökben rendeltetésüknek megfelelő könyvek álljanak a kebelbeli iskolák rendelkezésére; másik az, hogy abból a jövedelemből, melyre a kötelező használatú együtt járó nagyobb forgalom folytán számítani lehet, az egyházkerület legfontosabb közös tanügyi érdekeit — minők elsősorban a tanítóképzés és leánynevelés — más fedezet hiányában, ebből támogassa, elősegítse.

E célok elérése végett mindjárt a vállalat megindításakor az 1885. évi április hóban tartott egyházkerületi közgyűlés 71. sz. határozatában elrendelte, hogy „**egyházkerületünk népiskoláiban mindenütt az egyházkerület tulajdonát képező tankönyvek használtassanak**” s e kötelező szabály ellenőrzésére az egyházmegyék esperesait s általában a lelkészeket felhívta és utasította.

E végzésen kívül hivatkozunk az érvényben levő „Népiskolai szervezet” 176. §-ának e) pontjára, mely akként intézkedik, hogy **a tanítótestület tankönyveket csak azon tárgyak tanítására használhat szabadon, melyekre nézve az egyházkerületnek kiadványa nincs.**

A végrehajtó bizottság értesülvén arról, hogy némely vidéken tanítóink olyan tárgyak tanítására is használnak más kiadású tankönyveket (pl. Értésítő könyvecskéket, fonomimikai ABC-t stb.), amelyek az egyházkerület kiadványai között szerepelnek és így használatuk kötelező: szükségesnek tartotta az egyh.-ker. közgyűlés figyelmét felhívni erre a sajnálatos körülményre, mivel ez által az egyházkerület anyagi érdekei erősen veszélyeztetve vannak és arra kérte a közgyűlést hogy tankönyvkiadványaink kötelező használatának ellenőrzésére vonatkozó régebbi határozatát újítsa meg. Így jött létre az 1922. évi 530. sz. kgy. végzés, mely a következőképen szól:

„A végrehajtó bizottság jelentésének tudomásul vétele mellett felhívja egyh.-ker. közgyűlés az espereseket, hogy iskolalátogatás alkalmával győződjenek meg arról, hogy tényleg az egyházkerület által kiadott népiskolai tankönyvek használatban-e iskoláinkban s az 1885. évi 71. kgy. számú határozat és a Népiskolai szervezet 176. §-ának e) pontja végre van-e hajtva?”

Tagadhatatlan, hogy több tankönyvünk sürgős átdolgozása felettébb kívánatos volna, mert egyes könyveink nem felelnek meg minden tekintetben a változott viszonyok által előidézett új helyzetnek és kívánalmaknak. Ezért a végrehajtó bizottság indítványára maga az egyházkerületi közgyűlés is foglalkozott e kérdéssel, amennyiben az 1923. évi 522. kgy. sz. alatt elrendelte az olvasókönyvek, földrajzi és történeti kézikönyvek átvizsgálását és javaslatételre szolgáltatta fel az egyes albizottságokat. E tárgyban azonban lényeges fordulat nem várható, mert az egyetemes Konvent elhatározván **az egyetemesen kötelező tankönyvek** kiadását, az egyes egyházkerületek tankönyvkiadási joga a közel jövőben meg fog szünni. Ilyen körülmények között csak az van hátra, hogy raktáron levő könyveinket minél előbb értékesítsük. Mivel a tiszántúli egyházkerületnek cca egymilliárd korona értékű vagyona van a raktáron levő könyvekben, amelyek átlag 2 évi szükségletet fedeznek: szeretettel kérjük és várjuk az írott rendelkezéseken felül **ezért** is a lelkész és tanító urak hathatós közreműködését annyival is inkább, mert ez által lehetővé teszik a tervbe vett modern egyetemes kiadványok mielőbbi megjelenését.

Még egy jelentős mozzanatról kell megemlékeznünk, ami abban áll, hogy a Rendkívüli Intézőbizottság még február hóban életbe léptette a tankönyveknél is a könyvkereskedőknél már régebben használatos index (szorzószám) rendszert. Megállapítottuk tehát a könyvek alapárát, amit mindenkor a Magyar Könyvkereskedők Egylete által hétről-hétre megállapított szorzószámmal kell megszorozni, hogy megkapjuk valamelyik könyv árát. Ez a szorzószám jelenleg **7000**, tehát pl. a Fiers: Vallástan ára $7000 + 0.80 = 5600$ korona.

Felhívjuk ennél fogva a figyelmet arra, hogy mivel a szorzószám változó és általában emelkedő tendenciát mutat, hasznos szolgálatot tesz a szülőknek az, aki a jövő évre szükséges tankönyveket minél előbb megrendeli. Ez idő szerint kivétel nélkül minden használatos könyvünk kapható.

Midőn a tankönyvraktár nemes céljára és az egyetemes tankönyvkiadványok által előidézett új helyzetre ismételten felhívjuk a figyelmet, szeretettel kérjük újból a nt. lelkész- és tanító urakat, hogy tankönyveink ajánlása és terjesztése érdekében minden lehető kövessenek el, mert az által úgy az egyetemes egyháznak és tanügynek, mint a tiszántúli egyházkerületnek nagy szolgálatot tesznek.

Debrecen, 1925. évi június hó 5-én.

A VÉGREHAJTÓ-BIZOTTSÁG.

I. Népiskolai tankönyvek :

	Alapár korona
1. Fiers Elek: Vallástani kézikönyv a III—IV. oszt. számára	0:80
2. Szappanos K.: „ „ a VI. oszt. számára	0:70
3. Nánay B.: Keresztyén egyháztörténet az V. oszt. számára	0:60
4. Szabó K.: Ref. ABC és Olvasókönyv az I. oszt. számára	1:60
5. Tassi M.: Fonomimikai ABC az I. oszt. számára	1:60
6. Csurka—Kiss: Olvasókönyv a II. oszt. számára	2:40
7. Ladányi—Tassi: „ a III. „ „	2:40
8. Tassi M.: „ a IV. „ „	3:20
9. Csurka I.: „ az V—VI. oszt. számára	5—
10. Vadai I.: Földrajz a IV. oszt. számára	0:80
11. Tömöri I.: „ az V—VI. oszt. számára	1:20
12. Császár Gy.: Történet az V—VI. oszt. számára	1:30
13. Kecskeméthy L.: Természetrjz az V—VI. oszt. számára	1:60
14. Nagy Á.: Természetan—vegytan a VI. oszt. számára	1:20
15. Mocsári L.: Számtani gyakorlókönyv a II. oszt. számára	0:70
16. Gaál F.: „ „ a III. „ „	0:50
17. Tassi M.: „ „ a IV. „ „	0:50
18. Gaál F.: „ „ az V—VI. oszt. számára	0:90
19a) Beke A.: Énekgyakorlatok a II. oszt. számára	0:30
19b) „ „ „ a III. „ „	0:30
19c) „ „ „ a IV. „ „	0:30
20. Nagy S.: Vallástani kézikönyv. Szórványok	0:70
21. Temetési énekek. Rövidített kiadás	0:50
22. Református értesítőkönyvecske	0:50
23. Népiskolai szervezet és szolgálati pragmatika	2—
24. Református olvasókönyv a III. oszt. számára (régí)	2—

(A 24. sz. csak korlátolt mennyiségben kapható.)

II. Vezérkönyvek :

E könyvek a tanítók számára készültek s az illető tantárgy népiskolai feldolgozásában a részletekre is kiterjedő módszertani útmutatást nyújtanak. Ezért a tanításnál nélkülözhetetlen segédkönyvekkül szolgálnak. Ezekre nézve az egyh. ker. közgyűlés fentebb megjelölt (1885. évi 71. sz.) végzése következőleg rendelkezett: „**A tanítók részére szükséges vezérkönyveket az egyházak, illetőleg az iskolák szerezzék be s azok mint az iskola tulajdona szálljanak át tanítóról-tanítóra.**“

Vezérkönyveink a következők :

1. Kovács L.: Útmutatás a ker. vallás népisk. tanítására. II. füzet. Vezérkönyv az V—VI. oszt. tanítói számára	1:80
2. Sente I.: Vezérkönyv a természetrajz tanításához	3:50
3. Dr. Fodor F.: Természetan a népiskolában	1:90
4. Dóczy G.: Vezérkönyv a hangoztató írva-olvasás tanításához	0:60
5. Beke A.: A népiskolai énektanítás vezérkönyve	3:20
6. Dóczy G.: Vezérkönyv a női kézimunka tanításához	1:90

III. Polgári iskolai, gymnasiumi és tanító(nő)képző intézeti vallástani tankönyvek :

1. Szappanos K.: Bibliaismertetés, a polg. isk. I. oszt. számára	0:80
2. Farkas K.: Ó- és újszövetségi kijelentés, középiskolák I—II. oszt. számára	2:20
3. Barla Jenő: Keresztyén hittan, középiskolák III. oszt. számára	1:10
4. S. Szabó J.: Keresztyén erkölctan és előkészítés a konfirmációra, középiskolák IV. oszt. számára	1:90
5. S. Szabó J.: Keresztyén egyháztörténet I. r., középiskolák V. o. számára	1:80
6. S. Szabó J.: Keresztyén egyháztörténet II. r., középiskolák VI. o. számára	1:90

7. Erdős József: Keresztyén hittan és erkölcsstan, középiskolák VII. o. számára	1:90
8. Balogh Ferenc: A magyar prot. egyház története " VIII. o. "	2:70
9. Bányai S.: Bibliaismertetés, tanító(nő)képzők I. oszt. számára	1:60
10. Gergely—Kovács: Keresztyén egyháztörténelem (összevont), tanító(nő)képz. sz.	2:20
11. Papp G.: Egyházzertartástan és alkotmánytan, tanító(nő)képzők IV. o. sz. .	1:50
12. S. Szabó J.: Keresztyén hittan és erkölcsstan, tanító(nő)képzők számára . . .	1:30
13. dr. Kun B.: A debreceni egyetemért	0:30
14. Egyházker. szabályrendeletek gyűjteménye	0:50

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS ÉS A TISZÁNTÚLI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET

„MÉLIUSZ”

KÖNYVKIADÓHIVATAL-, KÖNYV-, ZENEMŰ-, PAPIR ÉS IRÓSZERKERESKEDÉS

kiadásában megjelent és ugyanott kapható könyvek a következők:

Kiadvány alapárjegyzék.

	Alapár		Alapár
Dr. Baltazár Dezső: Elég nekem az Isten kegyelme (predikációk)	K 8.—	Kőrösi: Hit és haza	K —30
Az én hitvallásom	„ —30	Dr. Magoss György: Kommunista- és zsidóüldözés	„ —50
Isten dicsőségére	„ —25	Dr. Marton Géza: Római jog	sajtó alatt
Megpróbáltatások idejéből	„ 2.—	Nagy István: Konfirmációi káté	K —20
Dr. Benedek László: Az alkohol kérdés mai állásáról	„ 1:40	Nyáry Pál: Újabb természettudományi világnézet	„ 2.—
Bíró: Bélyeg monographia, magyar vagy német, példányonként	„ —20	Oláh Gábor: Fekete angyal	„ 2.—
Dr. Erdős Károly: Az én vallásom papírkötés	sajtó alatt	Léda hatyúja	„ 2.—
vászonkötés	K —80	Táltos fiú	„ 8.—
Fohászok	„ —20	Révész Imre: Kálvin élete és a kálvinizmus, egészvásznon kötésben	„ 45,000
Zwingli 67 tétele	„ —25	Az íge fénye	„ 4.—
Isten elevevégzéséről	„ —60	Imádkozó magyar, papírkötés, vörös metszés	„ 2.—
De bono temperantiae	„ —12	— egészvásznon, vörös metszés	„ 4.—
Az anglikán egyház ismertetése főbb vonásokban	„ —70	— párnázott díszvásznon, vörös m.	„ 8.—
Az angol puritánizmus	„ 1.—	— párnázott, valódi bőrkötés, arany metszéssel, tokban	„ 15.—
A kálvini reformáció hatása hazánkra	„ —25	Soltész János: Konfirmációi káté	„ —50
Bullinger Henrik és Fejértóy János levelezése	„ —20	Szathmáry: A debreceni színház története	„ 30,000
A Didache kora	„ —48	Szele Miklós: A népiskolai keresztyén vallástanítás módszertana	„ 40,000
Husz János, Bizonyágtétel	„ —16	Tóth János: Tiszteletes bácsi meséskönyve	„ 2.—
Méliusz világító lámpása	„ 2.—	Uray Sándor: Tárgymutató az új zsoltárhoz	„ —20
Gyökössy E.: Meséskönyve	„ —	Varga: Koráikönyv az új zsoltárhoz	„ 10.—
Heger Flóris: Irodalmi szemelvények	„ 6.—		
Dr. Illyefalvy: Pénzügytan	„ 15.—		
Dr. Erdős József: Heidelbergi káté	„ 1:50		

Az alapárak, a Magyar Könyvkereskedők Egylete által, hétről-hétre megállapított szorzószámaival szorzandók és az így előálló árakban szállítjuk ezen könyveket.

(Mai szorzószám 7000.)

Felhívjuk az igen tisztelt Tanító Urak figyelmét
a kiadásunkban megjelent

„MÉLIUSZ“-IRKÁKRA.

Irkáink, eltérően az eddig használatban levő irkáktól, két színű vonalozással nyomtattnak, amely praktikus voltánál fogva nagyban megkönnyíti a Tanító urak munkáját, különösen az elemi iskolák alsó osztályaiba járó gyermekeknél, akiknek figyelme a vörös vonalozásnál fogva élénken felhívatik arra, hogy hova kell írnia, valamint a kék vonalozás pedig arra figyelmeztet, hogy a különböző betűk szára meddig terjedhet. Ezen irkák gyártása a vállalat tulajdona, amelynek utánpótlása törvényesen tiltva van s bárki által kizárólag csak vállalatunknál szerezhetők be. Irkáink kiállításánál, valamint a papiros minőségénél nagy súlyt helyeztünk arra, hogy csinos külsejénél fogva a gyermekek kezébe egy olyan irkát adjunk, amelyen az írással kezdetlegesen foglalkozó gyermek könnyen dolgozhasson és ezenkívül benne a szépség iránt való érzéket is fejlessze. Felkérjük az igen tisztelt Tanító urakat, hogy irkáinkat vezessék be minden iskolába, amelynek eladási árából az Országos Református Tanító-Egyesület pénztárába a szerződés szerint biztosított jutalékot befizetjük.

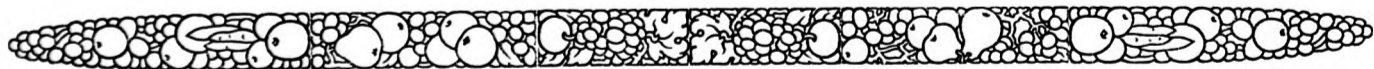
„MÉLIUSZ“-IRKÁK:

Magyar, 4 lapos, két színű vonalozással, darabonként K	400	Magyar, 8 lapos, kék színű vonalozással K	800
Német, 4 lapos, két színű vonalozással, darabonként K	400	Német, 8 lapos, kék színű vonalozással K	800
Diktandó, 4 lapos, egy színű vonalozással, darabonként K	400	Diktandó, 8 lapos, kék színű vonalozással és piros oldalonvonallal K	800
Számtan, 4 lapos, egy színű vonalozással, darabonként K	400	Diktandó, 8 lapos, kék színű vonalozással és piros középvonalozással K	800
Magyar, 6 lapos, két színű vonalozással, darabonként K	500	Számtan, 8 lapos, kék színű vonalozással, 5 mm. □-val K	800
Német, 6 lapos, két színű vonalozással K	500	Számtan, 8 lapos, kék színű vonalozással, 5 mm. □-val, piros oldalonvonallal K	800
Diktandó, 6 lapos, egy színű vonalozással K	500	Számtan, 8 lapos, kék színű vonalozással, hosszúkás □-val K	800
Számtan 6 lapos, egy színű vonalozással K	500		

RAJZFÜZETEK:

Sima, 6 lapos, nagyon jó vázlatpapírból . K	1,000	$\frac{1}{4}$ literes K	13,000
Pontozott, 6 lapos, nagyon jó vázlatpapírból K	1,200	$\frac{1}{8}$ " K	8,000
Író tinták, Antracén vagy Gallus:		$\frac{1}{16}$ " K	6,000
$\frac{1}{1}$ literes K	36,000	$\frac{1}{32}$ " K	4,500
$\frac{1}{2}$ " K	22,000	Palavessző, kicsi, (dobozonként, 100 darab) K	20,000
		" nagy, (dobozonként, 100 darab) K	30,000

Bármely református iskolában használandó tankönyvek nálunk beszerezhetők. Ezekből, valamint a felsorolt saját kiadású könyveinkből, úgyszintén irkáinkból és az összes írószerekből **10% engedményt nyújtunk.** Ezenkívül köteleztük magunkat arra, hogy az igen tisztelt Tanító urak által nálunk vásárolt összes árúk után **az Országos Református Tanító-Egyesület pénztárába a szerződés szerint biztosított százalékot befizetjük.**

Az iskolákban használt **összes tankönyvek** kaphatók. Papirok, írószerek, tollak, tinták, ceruzák, kréták, palatáblák és minden egyéb iskolai író- és rajzeszközök a legjutányosabban beszerezhetők

Debrecen szabad királyi város és a Tiszántúli református egyházkerület

„Méliusz“ könyvkereskedésében

Debrecen, Ferenc József-út 26. sz.